

kant vækst i investeringerne blev ikke fulgt af en forventet vækst i produktiviteten, tværtimod var udviklingen heri fraværende og snarere negativ. IKE-gruppen ved AUC udforskede dette fænomen, og nærværende bog er en oversættelse af den danske rapport fra 1990. Bogens første del præsenterer problemstillingen, "mysteriet", mens anden del analyserer nogle af de generelle forudsætninger for den danske produktivitetsudvikling, herunder strukturelle problemer i dansk økonomi. Tredje del afdækker empirisk forskellige forklaringer på den manglende produktivitetsudvikling. Og der var tale om et samspil mellem flere forhold, hvoraf de væsentligste blev fundet i de enkelte virksomheders investeringer i avanceret teknologi ("technology fascination") og ikke mindst i deres mangelfulde anvendelse af arbejdskraftens ressourcer.

Flemming Just, *Landbruget, staten og eksporten 1930-1950*, Esbjerg: Sydjysk Universitetsforlag, 1992, 583 s.

Denne doktordisputats er blevet til i forbindelse med Statens humanistiske Forskningsråds initiativ "Dansk politik under forandring 1945-1985". Den dokumenterer meget udførligt, hvordan det gik til, at det liberale erhverv landbruget i 1930'erne måtte acceptere en statslig centralisering af eksporten gennem statslige eksportudvalg. Den påviser også, hvordan landbrugsorganisationerne mere og mere gjorde disse udvalg til instrumenter til styring af en i øvrigt privatdomineret eksporthandel. Sideløbende hermed blev centrale fonde opbygget, der blev basis for nye initiativer og finansiering af organisationerne. Ikke underligt, at organisationerne var imod eksportudvalgenes ophævelse i 1950 og efterfølgende videreførte dem i eget regi. Tæt samspil mellem organisationer, centraladministration og Folketinget fandtes (og findes) også på andre områder i samfundet, men landbrugsområdet tog (og tager ?) nok prisen for den tætteste sammenvævning af offentlige og private interesser.

Niels Chr. Sidenius
Institut for Statskundskab

Årbog for arbejderbevægelsens historie 1991. Tema: "Arbejderbevægelsen og Europa", København: Selskabet til forskning i Arbejderbevægelsens Historie, 1991, 229 s., kr. 185,00.

Årbogens bidrag koncentrerer sig først og fremmest om to problemkredse. Den første er Arbejderbevægelsen og EF, herunder specielt problemerne omkring den skandinaviske velfærdsmodel i relation til udviklingen i EF. Det belyses i en række udmærkede artikler, specielt om "Den skandinaviske model" og Europa-dilemmaer i dansk arbejderbevægelses holdning til europæisk integration 1950-1980 (Vibeke Sørensen), "Velferdsstaten – en nordisk mo-

kant vækst i investeringerne blev ikke fulgt af en forventet vækst i produktiviteten, tværtimod var udviklingen heri fraværende og snarere negativ. IKE-gruppen ved AUC udforskede dette fænomen, og nærværende bog er en oversættelse af den danske rapport fra 1990. Bogens første del præsenterer problemstillingen, "mysteriet", mens anden del analyserer nogle af de generelle forudsætninger for den danske produktivitetsudvikling, herunder strukturelle problemer i dansk økonomi. Tredje del afdækker empirisk forskellige forklaringer på den manglende produktivitetsudvikling. Og der var tale om et samspil mellem flere forhold, hvoraf de væsentligste blev fundet i de enkelte virksomheders investeringer i avanceret teknologi ("technology fascination") og ikke mindst i deres mangelfulde anvendelse af arbejdskraftens ressourcer.

Flemming Just, *Landbruget, staten og eksporten 1930-1950*, Esbjerg: Sydjysk Universitetsforlag, 1992, 583 s.

Denne doktordisputats er blevet til i forbindelse med Statens humanistiske Forskningsråds initiativ "Dansk politik under forandring 1945-1985". Den dokumenterer meget udførligt, hvordan det gik til, at det liberale erhverv landbruget i 1930'erne måtte acceptere en statslig centralisering af eksporten gennem statslige eksportudvalg. Den påviser også, hvordan landbrugsorganisationerne mere og mere gjorde disse udvalg til instrumenter til styring af en i øvrigt privatdomineret eksporthandel. Sideløbende hermed blev centrale fonde opbygget, der blev basis for nye initiativer og finansiering af organisationerne. Ikke underligt, at organisationerne var imod eksportudvalgenes ophævelse i 1950 og efterfølgende videreførte dem i eget regi. Tæt samspil mellem organisationer, centraladministration og Folketinget fandtes (og findes) også på andre områder i samfundet, men landbrugsområdet tog (og tager ?) nok prisen for den tætteste sammenvævning af offentlige og private interesser.

Niels Chr. Sidenius
Institut for Statskundskab

Årbog for arbejderbevægelsens historie 1991. Tema: "Arbejderbevægelsen og Europa", København: Selskabet til forskning i Arbejderbevægelsens Historie, 1991, 229 s., kr. 185,00.

Årbogens bidrag koncentrerer sig først og fremmest om to problemkredse. Den første er Arbejderbevægelsen og EF, herunder specielt problemerne omkring den skandinaviske velfærdsmodel i relation til udviklingen i EF. Det belyses i en række udmærkede artikler, specielt om "Den skandinaviske model" og Europa-dilemmaer i dansk arbejderbevægelses holdning til europæisk integration 1950-1980 (Vibeke Sørensen), "Velferdsstaten – en nordisk mo-

dell? (Anne-Lise Seip), og "De europæiske fagbevægelser. På vej mod år 2000" (Richard Hyman). Den anden problemkreds omhandler konsekvenserne af de kommunistiske regimers fald i Østeuropa. Blandt andet afvises Eurokommunismen som "den tredje vej" (Gert Sørensen), og de særlige tyske problemer diskuteres (Karl Chr. Lammers). Årbogen konkluderer, at det ikke kan udelukkes, "at socialismen vil overleve. Måske ikke ordet, men demokratiet, solidariteten og den kollektive ansvarlighed" – hvilket måske er meget betegnende for venstrefløjens og arbejderbevægelsens defensive situation i dag!

Jacob A. Buksti

Jørgen Elklit, Gorm Willemoes Jensen og Karen Prehn, *Danske Politiske Partier 1970-92. En bibliografi*, 1993, 202 s. Bibliografien kan købes for 30 kr. ved henvendelse til Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet.

Denne specialbibliografi over de danske politiske partier i perioden fra 1970 til og med 1992 dækker emnet meget bredt. Den omfatter publikationer - bøger, artikler, papers osv. - hvor "parti" i større eller mindre udstækning bruges til at forklare fænomener, for eksempel den parlamentariske adfærd, og publikationer, hvor parti er det fænomen, der selv skal forklares. Eksempler på det sidste er blandt andet hentet fra valgforskningen. Det klassifikationssystem, der anvendes i bibliografien, bygger på partiforskningens velkendte arena-betragtning, som går ud på at partiernes forskellige aktiviteter udspiller sig på nogle væsensforskellige arenaer, nemlig den interne partiarena, vælgerarenaen, den parlamentariske arena og regeringsarenaen. Foruden den egentlige bibliografi indeholder publikationen både et forfatterregister, et titelregister og et emneordsregister hvilket i betragtelig grad øger bibliografiens nytte. Bibliografien omfatter ikke mindre end 1010 numre. Er der nogen, der har forestillet sig, at der var skrevet så meget om danske politiske partier?

Lise Togeby
Institut for statskundskab